

rolnicze abc

Inaczej nawozy mineralne, inaczej nawozy organiczne

Nawozy sztuczne na użytkach zielonych

Wiosną roślinom łąk i pastwisk należy dostarczyć łatwo przyswajalnych składników mineralnych. Wzmagają bujny wzrost roślin i podnoszą ich wartość pokarmową dla zwierząt.

Jerzy Terlikowski, ITP
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Przed rozpoczęciem wegetacji wprowadzany fosfor i potas równowagi gospodarce węglowodanową w komórkach roślinnych, a dodatek azotu przyspiesza jednocześnie wzrost i rozwój roślin. Podstawę sukcesu w nawożeniu stanowi ilość stosowanych nawozów, ich dawkowanie oraz wybór odpowiedniej formy nawozu.

Nawożenie azotem

Optymalne roczne dawki azotu zalecane na gleby mineralne to 60-120 kg N/ha, a na gleby organiczne 40-100 kg N/ha. Dawkowanie nawozów azotowych powinno być dostosowane do sposobu użytkowania. Roczna dawka dzieli się na tyle porcji ile przewiduje się pokosów (wypasów) tak, aby wprowadzić ten składnik pod każdy odrost, oprócz ostatniego.

Dawka wiosenna powinna być większa od dawek stosowanych po kolejnych odrostach i powinna wynosić 50 proc. dawki rocznej. Wynika to z dużego zapotrzebowania roślin na azot w okresie ich intensywnego wzrostu i rozwoju.

W nawożeniu azotem łąk i pastwisk formę nawozu należy dostosować do poszczególnych faz okresu wegetacji. Wczesną wiosną należy stosować nawozy saletrzane, zawierające azot w postaci azotanowej – składnik w tej formie jest łatwo pobierany przez

Ze względu na małą ruchliwość w glebie, fosfor można stosować jednorazowo w okresie wegetacji wczesną wiosną lub jesienią
Fot. Jerzy Terlikowski

rośliny, co daje szybki odrost runi. Intensywna wegetacja zapobiega też wymywaniu azotanów z gleby. Ponadto nawozy saletrzane (np. saletra wapniowa) są fizjologicznie zasadowe, co przeciwdziała pogłębianiu zakwaszenia się gleby. Polecane wiosną są również nieco wolniej działające nawozy saletrzano-amonowe. Można je stosować po każdym odroście, zarówno na użytkach kośnych, jak i wypasanych. Są to nawozy fizjologicznie kwaśne i dlatego należy przestrzegać zasad ich dawkowania.

Roczną dawkę nawozów azotowych powinno dzielić się na tyle porcji ile przewiduje się pokosów

Już po ok. 3 tygodniach od zastosowania tej formy, azot ulega w roślinach przekształceniu z form mineralnych w białkowe, a pasza jest całkowicie bezpieczna dla zwierząt. Należy pamiętać, że gdy w runi występują rośliny motylkowate nawożenie azotem będzie mniejsze. Jeżeli rośliny motylkowate stanowią

20-30 proc. składu botanicznego runi, roczna dawka azotu nie powinna przekraczać 60 kg N na ha.

Nawożenie fosforem

Fosfor wpływa na wzrost plonu i rozwój systemu korzeniowego oraz sprzyja wzrostowi białka, soli mineralnych i na smakowitość paszy. Nawożenie fosforem potrzebują rośliny motylkowate. Przyswajalność tego składnika dla roślin łąk i pastwisk kształtuje się na poziomie 40-60 proc. Ze względu na małą ruchliwość w glebie, fosfor można stosować jednorazowo w okresie wegetacji wczesną wiosną lub jesienią. Do nawożenia zaleca się superfosfaty w formie granulowanej.

Skuteczność działania nawozów fosforowych zmniejsza się wraz z głębokością umieszczania ich w glebie. W celu szybszego i zwiększonego pobierania fosforu przez rośliny, ważne jest równomierne rozsianie nawozów na powierzchni darni. Nawozy fosforowe stosowane na łąki i pastwiska to głównie superfosfat pylisty lub granulowany pojedynczy bądź potrójny.

Na trwałe użytki zielone, ze względu na magnez, korzystną formą granulowaną

jest superfosfat pojedynczy magnezowany. Superfosfaty zalecane są na gleby o odczynie obojętnym lub lekko kwaśnym.

Nawożenie potasem

Nadmiar potasu jest niekorzystny, gdyż ogranicza przyswajalność magnezu (Mg) i wapnia (Ca). Potas jest pierwiastkiem bardzo ruchliwym. Z tego względu dawkę potasu na trwałych użytkach zielonych należy podzielić. Składnik ten jest bardzo szybko po-

bierany przez rośliny, co prowadzi do jego nadmiernej kumulacji w runi.

Nadmierna ilość potasu w paszy, zwłaszcza wiosną, jest niepożądana. Może blokować przyswajanie magnezu przez rośliny i wywoływać u zwierząt żywionych taką zielonką ciężką pastwiskową. Wpływa także na zachwianie proporcji składników mineralnych w paszy.

Przeciętnie na łąki zaleca się stosować potas w dwóch dawkach: wiosennej i po pierw-

szym lub drugim pokosie, w ilości po 50-60 K₂O kg/ha. Na pastwiskach dawkę potasu należy zmniejszyć o ok. 20 kg K₂O na ha przypadającą na każdą dużą sztukę w sezonie pastwiskowym, ze względu na jego udział w odchodach pozostawianych przez zwierzęta.

Większe zapotrzebowanie na potas, podobnie, jak w przypadku fosforu, występuje na glebach organicznych oraz na użytkach zielonych z dużym udziałem roślin motylkowatych. Potas zapewnia prawidłowy przebieg fotosyntezy i gospodarki węglowodanowej roślin.

Spośród nawozów potasowych na użytki zielone polecana jest sól potasowa (60 proc. K₂O), kainit, kalimagnezja i nawozy wieloskładnikowe.

Konieczne badania gleby

Potrzeby nawozowe łąk i pastwisk należy określić na podstawie analizy chemicznej gleby uwzględniając przy tym skład botaniczny runi i sposób użytkowania. W przypadku łąk składniki pokarmowe wyniesione z plonem należy całkowicie zwrócić przez nawożenie. Natomiast przy całodobowym wypasie bydła w sezonie pastwiskowym do gleby z odchodami zwierząt powraca 10 proc. azotu, 30-40 proc. fosforu, 70 proc. potasu ze zjedzonej przez zwierzęta paszy.

REKLAMA

PERKOZ PARTS
SKLEP ONLINE

Profesjonalne części
w zasięgu twojej ręki

www.perkozparts.pl

Doradza, informuje i szkoli

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie jest jednym z 16-tu ośrodków działających w całym kraju, które funkcjonują na podstawie ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego z 2004 roku. Do głównych zadań ośrodka należy organizacja szkoleń, szeroko rozumiane doradztwo technologiczne i ekonomiczno-finansowe, różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, promocja i upowszechnianie działań z zakresu rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich określone w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Rolnictwo województwa warmińsko-mazurskiego stanowi jedną z głównych gałęzi gospodarki regionu. Naturalne walory przyrodnicze, znaczne zasoby ziemi rolniczej, korzystna struktura agrarna gospodarstw rolnych oraz względnie duży udział gospodarstw o odpowiednim poziomie mechanizacji, dają podstawy do dalszego rozwoju naszego regionu. Poprzez stałe wspieranie działań prowadzących do utrzymania bioróżnorodności przyrodniczej, pomoc w zarządzaniu zasobami wodnymi, wspieranie powstawania kolejnych instalacji produkujących energię ze źródeł odnawialnych oraz zachowanie żywności obszarów wiejskich, ośrodek realizuje model rolnictwa wielofunkcyjnego, który wpisuje się w założenia Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej. Ośrodek Doradztwa realizując także założenia krajowej polityki rolnej pełni rolę łącznika między środowiskiem producentów rolnych, organizacjami zawodowymi i zrzeszeniami, a ministerstwem. Przyszły rok to okres, gdy będą kontynuowane rozpoczęte już wcześniej działania. Jest to też rok, gdy trzeba będzie przygotować producentów rolnych do zadań nowego PROW. – W roku 2013 będziemy prowadzić kam-

panie informacyjno-educacyjne o założeniach nowej WPR na lata 2014-2020. Będziemy starali się przekazać rolnikom informacje na temat instrumentów, narzędzi i zakresu działań, w ramach których będą w stanie pozyskać środki finansowe w nowym okresie finansowania — wyjaśnia Małgorzata Micińska, kierownik Działu Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw WMODR. — W roku 2013 chcielibyśmy także skupić się na kontynuacji podstawowych zadań doradztwa rolniczego. Będziemy wspierać proces wprowadzania integrowanej ochrony roślin, która od 1 stycznia 2014 będzie obowiązywać producentów rolnych, a polega m.in. na ograniczeniu chemicznych metod ochrony roślin do koniecznego minimum — wyjaśnia Małgorzata Micińska. Także rolnictwo ekologiczne, które w naturalny sposób ma szczególne warunki do rozwoju w naszym województwie, a niestety nie jest jeszcze na poziomie towarowym, będzie tematem ważnym. Realizacja programów rolności środowiskowych, wprowadzanie systemów jakości żywności, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, właściwe utrzymanie urządzeń melioracyjnych — to kolejne działania wpisane w plan na przyszły rok. Ważnym zadaniem będzie także ewentualne wejście podatku dochodowego w rolnictwie. — Nasi doradcy, którzy dla rolników już od 2004 prowadzą księgi rachunkowe FADN, mają odpowiednią wiedzę i umiejętności, by wspomóc ten proces — wyjaśnia kierownik Micińska. — W przyszłym roku WMODR zorganizuje również kolejne edycje dwóch imprez - 20-21 kwietnia V Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach” i 7-8 września Wystawę Rolniczą — zapewnia Małgorzata Micińska. **au**

Działania informacyjne i promocyjne ARR

Wsparcie polskich rolników i producentów żywności

Mimo trwających już od kilku lat zawirowań na światowych rynkach finansowych, polityka unijna dotycząca wsparcia produkcji żywności jest niezmienna i konsekwentnie realizowana. Polska, jako członek Unii aktywnie uczestniczy w procesie edukacji zarówno producentów żywności jak i samych konsumentów, którzy z coraz większą świadomością sięgają po produkty wyższej, udokumentowanej jakości.

Anna Uranowska

a.uranowska@rolniczeabc.pl

Działania informacyjne i promocyjne, które podejmuje Agencja Rynku Rolnego mają wspierać produkcję polskiej żywności. — Poprzez kształtowanie nawyków żywieniowych dzieci, działania promocyjne, kampanie reklamowe poszczególnych produktów żywnościowych, edukację uczniów oraz nauczycieli szkół rolniczych i gastronomicznych, organizację polskich stoisk na imprezach targowych na całym świecie staramy się pomóc polskiemu producentom na rynku krajowym i na rynkach zewnętrznych. To tylko niektóre z działań, które podejmujemy — mówi Andrzej Milkiewicz, dyrektor Oddziału Terenowego w Olsztynie

Czym narybek za młodu ...

W czasach fast food-ów i powszechnie dostępnego jedzenia „śmieciowego”, kształtowanie nawyków żywieniowych wydaje się procesem niełatwym i długotrwałym. Dlatego w tym temacie najlepsze efekty daje praca z dziećmi.

Już od roku szkolnego 2004/2005, ARR prowadzi w szkołach unijny program „Szlanka mleka”, a od roku szkolnego 2009/2010 program „Owoce w szkole”. W województwie warmińsko-mazurskim w programie „Szlanka mleka” rocznie bierze udział około 600 szkół i ponad 100 tys. dzieci. Natomiast z programu „Owoce w szkole” korzysta ponad 39 tys. dzieci z 459 szkół.

Z powodzeniem realizowane w naszym województwie programy, po raz pierwszy w tym roku zwieńczone zostały przez Oddział Terenowy ARR w Olsztynie imprezą sportową dla dzieci. Nowatorska forma promocji zdrowego sposobu odżywiania zgromadziła ponad 1 400 dzieci i 45 drużyn z całego województwa. Konkursy, rywalizacja sportowa, guizy i nagrody za najlepszy doping dały wielkie emocje i na dłu-

18-20 października podczas XV Międzynarodowej Wystawy Agrokompleks w Kaliningradzie, Oddział Terenowy ARR z Olsztyna był gospodarzem polskiego stoiska narodowego Fot. ARR

go zapadną w pamięci dzieci. — Impreza została tak dobrze przyjęta, że dla dzieci korzystających z „mleka” i „owoców” w szkole już teraz planujemy kolejną w przyszłym roku — zapewnia dyrektor olsztyńskiego oddziału.

W szkołach rolniczych i gastronomicznych

— W naszym województwie, także w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzimy zajęcia edukacyjne dotyczące żywności. W tym roku, dla 4 szkół ponadgimnazjalnych rolniczych i gastronomicznych przeprowadziliśmy specjalne lekcje w zakresie technologii przetwórstwa mleka i dwa szkolenia w szkołach o profilu gastronomicznym dla nauczycieli przedmiotów zawodowych z zakresu przygotowywania wołowiny kulinarnej — wyjaśnia Andrzej Milkiewicz.

Na Warmii i Mazurach w programie „Szlanka mleka” rocznie bierze udział około 600 szkół i ponad 100 tys. dzieci

Były to warsztaty kulinarne na temat tego, co to jest dobra wołowina kulinarna, z jakich ras bydła ma pochodzić i jak ją właściwie należy przygotować do spożycia. — Zajęcia zorganizowane pod kątem promocji lo-

kalnej, tradycyjnej żywności i jej przetwórstwa, dają młodzieży dużą widzę również na temat możliwości promocji takiej żywności na rynku krajowym i poza jego granicami. Wpływie to zapewne na przyszłą działalność zawodową tych młodych ludzi — przyznaje Milkiewicz.

Żeby producent chciał produkować, a konsument chciał kupować

Dalszym ogniwem w promocji żywności na rynku krajowym są cykliczne imprezy poświęcone żywności naturalnej, tradycyjnej, lokalnej i regionalnej. Organizowane przez samorząd 13 imprez kulinarnych, odbywa się z aktywnym wsparciem organizacyjnym Oddziału Terenowego ARR.

Degustacje i pokazy kulinarne promują: mleko, miód, ziemniaki, wieprzowinę, jagnięcinę, kozinę, owoce runa leśnego, potrawy z mięsa drobiowego, świeże ryby i dziczyznę. Wydarzenia organizowane zarówno dla producentów, którzy startują w konkursie na regionalne potrawy, jak i dla samych konsumentów już kolejny rok budują w mieszkańcach Warmii, Mazur i Powiśla świadomość żywności wysokiej jakości. Imprezy te promują lokalnych producentów i przetwórców.

Żywność wysokiej jakości

— Wspieramy również działania promocyjne i informa-

cyjne dla grup producentów — wyjaśnia dyrektor Milkiewicz. — Konferencje szkoleniowe dotyczące działania 133 z PROW na lata 2007-2013, odbyły się kolejno 12 listopada w Olsztynie i dzień później w Elku. Były to szkolenia dla grup producentów, którzy mogą ubiegać się o środki na promocje żywności wysokiej jakości — mówi dyrektor OT ARR.

O dofinansowanie mogą starać się organizacje stworzone z minimum dwóch podmiotów, połączone w spółkę, stowarzyszenie lub inną formę prawną. Tworząc tzw. grupę interesów i dodatkowo, jeśli posiadają jeden ze znaków jakości — Chroniona Nazwa Pochodzenia, Chronione Oznaczenie Geograficzne, Gwarantowana Tradycyjna Specjalność, Rolnictwo Ekologiczne, Jakość Tradycja, Integrowana Produkcja oraz system QMP dotyczący wołowiny — mogą ubiegać się o pieniądze z Unii.

Dofinansowanie przyznawane jest do 70 proc. kosztów, a przeznaczone może być np. na opracowanie broszur lub materiałów reklamujących wytwarzaną żywność, reklamę w środkach masowego przekazu czy udział w targach i wystawach.

Promocja eksportowa

Agencja Rynku Rolnego odpowiada także za poszerzanie rynków zbytu i nawiązywanie

REKLAMA

W-M ODR
Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie
ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn
tel. 089 526 44 39, 089 526 82 29
tel./fax 089 535 76 84
e-mail: sekretariat@w-modr.pl, www.w-modr.pl
Oddział w Oleku
ul. Kolejowa 31, 19-400 Oleko
tel./fax 087 520 30 31, 087 520 30 32
e-mail: oleko.sekretariat@w-modr.pl

62110tpn-a-G

relacji handlowych z innymi krajami. Organizuje stoiska narodowe na najważniejszych imprezach targowych na świecie i pomaga polskim producentom rolno-spożywczym w promowaniu swoich produktów na rynkach zagranicznych. Nasze stoiska narodowe cieszą się ogromnym powodzeniem. Japonia, Korea, Chiny, Kanada, USA, a także Europa Wschodnia to kraje, gdzie Agencja wspiera polskich przedsiębiorców rolno-spożywczych.

18-20 października podczas XV Międzynarodowej Wystawy Agrokompleks w Kaliningradzie, Oddział Terenowy ARR z Olsztyna odpowiadał za przygotowanie polskiego stoiska narodowego. — Z uwagi na mały ruch graniczny i bliskość z obwodem kaliningradzkim, jako najbliższy oddział przygotowaliśmy dla naszych przedsiębiorców stoisko. W ramach towarzyszącej imprezy IV Polsko-Rosyjskie Forum Przedsiębiorców, zorganizowaliśmy także seminarium gospodarcze. Poprzez degustację i pokazy kulinarne w trakcie trwania targów, promowaliśmy w Kaliningradzie naszą lokalną żywność, co spotkało się ze szczególnym zainteresowaniem. Serwowana jagnięcina z Warmii i Mazur, która otrzymała specjalne wyróżnienie od organizatorów wystawy — opowiada dyrektor Milkiewicz.

Od konsumenta do producenta

Realizując Wspólną Politykę Rolną, duże organizacje branżowe z pomocą ARR

przeprowadzają także kampanie promocyjne na wybranych rynkach zewnętrznych i wewnętrznych. Kampanie informacyjne na temat mięsa wieprzowego, oleju rzepakowego, czy dobrze znana w Polsce „5 porcji warzyw, owoców lub soku”, to tylko niektóre z akcji, w których jako organ administrujący uczestniczy Agencja.

Także administrowanie Funduszami Promocji Produktów Rolno-Spożywczych to zadanie Agencji. Efektem tych działań były w tym roku „Święto gęsi” w Biskupcu i „Święto wieprzowiny” w Lubawie.

Ciągłość prowadzonych działań i wspieranie producentów rolno-spożywczych na pewno powinno odbywać się w sposób przemyślany i długofalowy. Praca nad najmłodszą grupą konsumentów jest początkiem tej drogi i kształtując upodobania i nawyki żywieniowe dzieci może przynieść efekt w dłuższej perspektywie.

Na końcu tego łańcucha zależności jest oczywiście producent, który szuka nowych rynków i zbytu swoich produktów. — Poprzez bezpośredni kontakt z beneficjentami, przez działania medialne realizowane w prasie, radio i telewizji, przez wydawnictwa ARR, przez punkty konsultacyjne i informacyjne organizowane podczas różnych zdarzeń w województwie, staramy się docierać do zainteresowanych i wspierać polską branżę rolno-spożywczą — mówi Andrzej Milkiewicz, dyrektor Oddziału Terenowego w Olsztynie.

Dzień otwarty w Perkozie

Obserwowana już od kilku lat tendencja do przenoszenia głównych działań promocyjnych z wielonakładowych kampanii na bezpośredni kontakt z klientem, przejawia się w organizacji przez poszczególnych dealerów maszyn rolniczych licznych imprezach pokazowych.

Takie spotkanie zorganizował również sprzedawca marki New Holland, firma Perkoz z Brodnicy. 20. października, we wszystkich punktach dealerskich mar-

ki, odbył się Dzień otwarty, który zgromadził liczne grono zainteresowanych rolników. Promocja nowej serii ciągnika New Holland T6 została połączona z atrakcjami dla dorosłych i dla dzieci. — Ta forma promocji New Holland spotkała się z dużą aprobatą wśród rolników. Liczymy, na takie powodzenie również w przyszłości, w kolejnych edycjach imprezy — przyznaje Paweł Jankowski, specjalista z firmy Perkoz.

au

Testowanie i pytania podczas Dnia otwartego w Brodnicy
Fot. PHU Perkoz

REKLAMA

Warmińsko-Mazurski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

10-038 Olsztyn, ul. św. Wojciecha 2, tel. 89 521 09 20, e-mail: warmińsko_mazurski@arimr.gov.pl, www.arimr.gov.pl

Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)

Celem realizacji płatności ONW jest zrekompensoowanie dodatkowych kosztów oraz utraconych dochodów wynikających z prowadzenia działalności rolniczej na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (obszary ONW) oraz zapewnienie ciągłości rolniczego użytkowania ziemi i tym samym utrzymanie żywotności obszarów wiejskich, zachowanie walorów krajobrazowych obszarów wiejskich oraz utrzymanie zrównoważonego sposobu gospodarowania uwzględniającego aspekty ochrony środowiska.

W dniu 16 października br. ARiMR rozpoczęła realizację płatności z tytułu wspierania działalności rolniczej na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) z kampanii 2012. Do 26.10.2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim wypłacono 14 385 rolnikom (45% ubiegających się o płatność z tytułu ONW) kwotę 32,24 mln zł.

Należy podkreślić, że w 2012 roku nastąpiła niezwykle istotna zmiana przepisów dotycząca zasad doręczenia decyzji o przyznaniu płatności. W przypadku gdy przyznawana w drodze decyzji kwota płatności (płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, płatności ONW, płatności rolnośrodowiskowe, płatności na zalesianie gruntów rolnych oraz innych niż rolne) będzie zgodna z żądaniem rolnika określonym we wniosku, taka decyzja nie będzie faktycznie doręczana wnioskodawcy. **Decyzje w sprawie przyznania płatności, które uwzględniają w całości żądanie rolnika, nie określają zmniejszeń, odliczeń lub wyłączeń, będą doręczane jedynie na żądanie rolnika.**

Uznanie za doręczenie decyzji w sprawie przyznania rolnikowi płatności w pełnej wysokości pomimo tego,

że rolnik tej decyzji faktycznie nie odebrał, nie oznacza braku możliwości skorzystania przez niego z przewidzianych procedurą administracyjną uprawnień zarówno do zapoznania się z treścią takiej decyzji, jak i jej weryfikacji w trybach przewidzianych w Kodeksie postępowania administracyjnego. **Dniem doręczenia decyzji zgodnej z żądaniem rolnika jest dzień wpływu (uznania) środków finansowych na rachunek bankowy rolnika (wnioskodawcy). Agencja, przekazując na rachunek bankowy rolnika pomoc przyznaną decyzją, w tytule przelewu umieści informację, iż decyzja ta nie zostanie faktycznie doręczona.**

Rolnik niezadowolony z kwoty przyznanych płatności może odwołać się od decyzji kierownika biura powiatowego do dyrektora oddziału ARiMR. **Odwołanie od decyzji zgodnej z żądaniem rolnika wnosi się w terminie 14 dni od daty uznania środków na rachunku bankowym rolnika. Żądanie doręczenia decyzji składa się do kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedziby rolnika, w terminie 14 dni od dnia uznania przyznanej pomocy na rachunku bankowym rolnika.**

W przypadku gdy rolnik wystąpi z żądaniem doręczenia decyzji przed jej wydaniem, to decyzja uwzględniająca w całości żądanie rolnika zostanie przez kierownika biura powiatowego agencji rolnikowi doręczona. W przypadku gdy rolnik wystąpił z żądaniem doręczenia decyzji, odwołanie od tej decyzji wnosi się w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Rolnik może, w każdym terminie, złożyć do kierownika biura powiatowego Agencji wniosek o udostępnienie decyzji spełniającej żądanie rolnika. Kierownik biura powiatowego Agencji udostępni rolnikowi decyzję, o ile rolnik nie wystąpił z żądaniem jej doręczenia.

REKLAMA

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Zawód z perspektywą” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

BEZPŁATNE SZKOLENIA DLA ROLNIKÓW I DOMOWNIKÓW
zamieszkałych na terenie wybranych powiatów
województwa warmińsko-mazurskiego*
w zawodach

**OPIEKUN DPS/OPIEKUNKA DOMOWA oraz
ORGANIZATOR KATERINGU/ORGANIZATOR USŁUG
GASTRONOMICZNYCH**

260 godzin zajęć!!!

ZAPEWNIAMY: MATERIAŁY SZKOLENIOWE, ZWROT
KOSZTÓW DOJAZDU, CIEPŁY POSILEK, ZAŚWIADCZENIE
O ZDOBYCIU NOWEGO ZAWODU

ZGŁOŚ SIĘ DO NAS!!!

Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z Biurem Projektu
CREATOR w Olsztynie przy ul. Warszawskiej 71b/2
tel. 89 541 23 25, 89 541 23 29, tel. kom. 519335899
www.creator-polska.eu, www.efs.gov.pl

e-mail: olsztyn@creator-polska.eu

*powiaty: elbląski, braniewski, bartoszycki, lidzbarski, olsztyński, szczycieński, ostródzki, etcki, gołdapski, kętrzyński, mrągowski, olecki, piski, węgorzewski, giżycki.

Projekt jest realizowany w ramach umowy
nr UDA-POKL.08.01.02-28-092/11-00
podpisanej z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Olsztynie.

Creator Sp. z o.o.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – Europa inwestująca w obszary wiejskie

Publikacja opracowana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Porady i podpowiedzi – część I

Grupa producentów rolnych w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
Dlaczego warto założyć spółkę?

Magdalena Kitkowska,
Izabela Mikuło
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Idea tworzenia grup producentów rolnych jest przede wszystkim mobilizacją rolników do podjęcia wspólnych działań, które pozwolą sprostać wyzwaniom gospodarki rynkowej opartej na zasadzie konkurencji.

Jedną z dostępnych form prawnych jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Jej nazwa może być myląca. Sama spółka bez ograniczeń odpowiada całym swoim majątkiem. Natomiast ograniczenie odpowiedzialności dotyczy prywatnych majątków jej wspólników. Partycypując w niej wspólnicy ryzykują tylko to, co do spółki wnieśli. Ta właśnie zaleta skłania do zakładania i prowadzenia działalności w formie spółki z o.o. Jak jednak bywa z każdą regułą, istnieją również wyjątki w ograniczeniu odpowiedzialności wspólników.

Odpowiedzialność majątkowa

Po pierwsze członkowie zarządu spółki mogą odpowiadać solidarnie za jej zobowiązania w przypadku bezskuteczności egzekucji z majątku spółki. Cóż to oznacza?

Zasada ta dotyczy sytuacji, w której po ogłoszeniu upadłości spółki, okazało się, że nie dysponuje ona majątkiem wystarczającym na pokrycie zobowiązań wobec wierzycieli. W takiej sytuacji wierzyciele mogą skierować swoje roszczenia do majątków osobistych członków zarządu. Ci zaś mogą się bronić wykazując, że we właściwym terminie został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości spółki lub wszczęto postępowanie układowe. Dalej, że wniosku nie złożono lub postępowania nie wszczęto nie z ich winy. Wreszcie, że pomimo niezgłoszenia wniosku lub niewszczęcia postępowania wierzyciel nie doznał szkody.

Warto również dodać, że za zobowiązania spółki z o.o. w trakcie jej organizacji, odpowiadają solidarnie spółka i osoby, które działały w jej imieniu, oraz wspólnicy do wartości niewniesionego wkładu na pokrycie objętych udziałów.

Dla GPR zwolnienia podatkowe

Utworzenie i prowadzenie grupy producentów rolnych funkcjonującej w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, wymaga podobnego nakładu pracy, jak przy za-

kładaniu i prowadzeniu zwykłej spółki z o.o. W niektórych jednak kwestiach różnice są diametralne.

GPR mają na przykład prawo do zwolnień podatkowych. Korzystają ze zwolnienia od podatku od nieruchomości w przypadku budynków i budowli zajętych przez grupę, wykorzystywanych wyłącznie do produkcji w zakresie sprzedaży produktów wytwarzanych w gospodarstwach ich poszczególnych członków, zapotrzebowania członków w środki produkcji, wspólnego użytkowania sprzętu i maszyn, przechowywania i innych, co wiąże się z odpowiednim zapisem w umowie spółki. Z podatku dochodowego natomiast zwolnione są dochody pochodzące ze sprzedaży produkcji rolnej.

Minimum 5 członków

Zgodnie z prawem handlowym spółka z o.o. może być utworzona przez jedną albo więcej osób w każdym celu prawnie dopuszczalnym. Jednak w przypadku GPR ustawodawca przewidział minimum pięciu członków. W skład takiej spółki wchodzić mogą zarówno osoby fizyczne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jak i osoby prawne, w tym inne jedno- lub kilkuosobowe spółki z o.o.

Wszyscy oni spełniać muszą najważniejszy wymóg, jakim jest prowadzenie gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym lub prowadzenie działu specjalnego produkcji rolnej. Każdy z nich w imieniu spółki musi oświadczyć, że nie będzie przynależał do innej GPR założonej dla danego rodzaju produkcji rolnej. Czyli przykładowy Kowalski, który produkuje zboże nie może go sprzedawać odrębnie grupie zorganizowanej w takiej produkcji. Może natomiast przynależać do innej GPR, której członkowie prowadzą produkcję roślin oleistych, np.: rzepaku.

Kapitał zakładowy

Ważnym elementem w zakładaniu spółki z o.o. jest kapitał zakładowy. Limit wymaganego kapitału został w ostatnich latach zmniejszony do zaledwie 5 000 zł, co powinno jeszcze bardziej zachęcać rolników do organizowania się w GPR.

Kapitał zakładowy spółki w formie GPR składa się z równych i niepodzielnych udziałów. Udziały nie mogą być obejmowane poniżej ich wartości nominalnej, a jeden udział musi

mieć minimalną wartość 50 zł. Jeżeli udział jest obejmowany po cenie wyższej od wartości nominalnej, nadwyżka przekazywana jest do kapitału zapasowego.

Udziały w spółce

Każdy udział daje podczas Zgromadzenia Wspólników prawo do jednego głosu. Przy czym żaden ze wspólników uczestniczących w Zgromadzeniu Wspólników nie może mieć więcej niż 20 proc. ogólnej liczby przysługujących wszystkim wspólnikom.

Udziały są zbywalne i mogą być oddane w zastaw. Wspólnik nie może zbyć wszystkich swoich udziałów przed upływem trzech lat od dnia wydania decyzji przez właściwego marszałka województwa o wpisaniu spółki do rejestru grup producentów rolnych, albo od dnia przystąpienia do spółki, jeżeli nastąpiło to po wydaniu w/w decyzji. Wspólnik, który zamierza zbyć lub zastawić swoje udziały, powinien w formie pisemnej zgłosić swój zamiar Zarządowi Spółki, co najmniej dwanaście miesięcy przed końcem danego roku działalności grupy.

Akt założycielski

Każda grupa, aby istnieć musi spisać akt założycielski, w omawianym przypadku umowę spółki. Zawarcie umowy może nastąpić bezpośrednio przez jej założycieli, bądź za pośrednictwem pełnomocników. Pełnomocnictwo musi być udzielone w formie aktu notarialnego (art. 99 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny; Dz.U. nr 16, poz. 93 z późn. zm.; ost. zm. Dz.U. z 2008 r. nr 228, poz. 1506). Jednocześnie konieczne jest:

- wniesienie przez wspólników wkładów na pokrycie całego kapitału zakładowego,
- ustanowienie obligatoryjnych organów spółki – zarządu oraz rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej, jeśli umowa spółki lub ustawa przewiduje

powołanie organów nadzorczo-kontrolnych,

- a także wpis spółki do rejestru przedsiębiorców w KRS (Krajowy Rejestr Sądowy).

Przy rejestracji

Do zgłoszenia spółki należy dołączyć:

- umowę spółki,
- oświadczenie zarządu o wpłacie udziałów pieniężnych, bądź o zapewnieniu przejścia na spółkę (po zarejestrowaniu) wkładów niepieniężnych,
- dowód ustanowienia organów z wyszczególnieniem ich składu (chyba, że władze spółki ustanowiono w umowie spółki),
- podpisaną przez zarząd listę wspólników,
- złożone wobec sądu (albo uwierzytnione notarialnie) wzory podpisów członków zarządu.

Zgłoszenia dokonuje się na urzędowym formularzu KRS-W3. Można go pobrać w sądzie albo z internetowej strony Ministerstwa Sprawiedliwości (www.ms.gov.pl).

REGON, NIP

Następnie w celu rozpoczęcia działalności gospodarczej potrzebne będzie uzyskanie numeru REGON, założenie konta bankowego, zgłoszenie faktu rozpoczęcia działalności w jednostce terenowej ZUS i uzyskanie numeru identyfikacji podatkowej (NIP). Ponadto koniecznym jest ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym informacji o zawiązaniu podmiotu gospodarczego. Należy też zarejestrować spółkę, jako podatnika podatku VAT.

Wraz z zarejestrowaniem spółki w rejestrze sądowym nabywa ona osobowość prawną i z tą chwilą staje się podmiotem praw i obowiązków, działającym we własnym imieniu i posiadającym odrębny od innych osób prawnych i fizycznych majątek.

ZGŁOSZENIE DO SĄDU SPÓŁKI Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Zgodnie z art. 166 § 1 ksh zgłoszenie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do sądu rejestrowego powinno zawierać:

- nazwę firmy, siedzibę i adres spółki,
- przedmiot działalności spółki,
- wysokość kapitału zakładowego,
- określenie, czy wspólnik może mieć więcej niż jeden udział,
- nazwiska, imiona i adresy członków zarządu oraz sposób reprezentacji spółki,
- nazwiska i imiona członków rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej, jeżeli ustawa lub umowa spółki wymaga ustanowienia rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej,
- jeżeli wspólnicy wnoszą do spółki wkłady niepieniężne – zaznaczenie tej okoliczności, jeżeli umowa wskazuje pismo przeznaczone do ogłoszeń spółki – oznaczenie tego pisma.

TMR w żywieniu krów o wysokim potencjale

Wóz paszowy

Izabela Mikuło

rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Duży wzrost wydajności mlecznej w gospodarstwach zajmujących się chowem i hodowlą bydła, to wynik ciągłego udoskonalania technik żywienia krów. Działające systemy żywienia opierają się nie tylko na precyzyjnym planowaniu bazy paszowej zgodnie z zapotrzebowaniem produkcyjnym zwierząt, ale i na korzystaniu z nowoczesnego sprzętu paszowego.

W dużych oborach wolnostanowiskowych, choć sprawdza się też w uwięziowych, najczęściej stosuje się system żywienia kompletnymi dawkami TMR (Total Ration Mixed). Polega on na wymieszaniu wszystkich pasz z ułożonej wcześniej dawki pokarmowej tak, aby nie widać było zgrupowania poszczególnych składników.

Do sporządzenia pełnoporcjowej mieszanki niezbędne jest posiadanie wozu paszowego. Na rynku duża różnorodność ofert paszowozów zachęca do kupna posiadanymi parametrami, funkcjami i udogodnieniami w pracy. Czy warto się skusić? Tak, ponieważ wzrost produkcji mleka przez krowy żywione TMR-em jest szybko zauważalne.

Cała idea żywienia TMR-em opiera się na skarmianiu do woli, które pobudza zwierzęta do lepszego wykorzystania i intensywniejszego pobierania paszy. To dobry sposób pozbycia się problemu, czyli tzw. ujemnego bilansu energetycznego w okresie poporodowym. Słaby apetyt krów w tym czasie przyczynia się do niedoborów energetycznych w organizmie, co koliduje z rosnącą produkcją mleka. Pojawiają się problemy z chorobami metabolicznymi, spadkiem produkcji mleka i wydłużeniem czasu od wycielenia do pierwszej rui. Żywienie TMR-em w tym okresie pozwala na skuteczniejszy sposób uzupełnić deficyty energetyczne i zwiększyć pobranie paszy przez krowę do 2-3 kg Suchej Masy. Nie wspominając już o wpływie mieszanki pasz na lepsze przemiany w żwacu. Dodatkowo spożywanie wszystkich komponentów jedynym kęsem uniemożliwia zwierzętom sortowanie i wybieranie tylko tych smakowitych.

Jaka pojemność paszowozu?

Przejsie na żywieniu TMR-em nie jest łatwe. Zakup nawet najdroższego paszowozu nie spełni marzeń hodowców o oborze mlekiem płynącej. Jednak, na pewno zmniejszy nakłady finansowe poniesione na siłę roboczą,

Koncentracja składników pokarmowych w suchej masie dawki pokarmowej

Mleko, kg/dzień	Pobranie SM w kg/dzień	Koncentracja energii w dawce w JPM/kg SM	Koncentracja białka trawionego w jelicie w g/kg SM
10	13,4	0,70	63
20	16,2	0,75	77
30	19,2	0,89	89
40	21,7	0,94	96
50	26,0	0,96	103

REKLAMA

AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR:

MCCORMICK Kverneland kränzle Beta

URSUS METAL-FACH SIPMA de heus

Siedziba firmy:
Surowe 116
07-431 Czarna
tel. (29) 77 27 650

Oddział Myszyniec
ul. Stefanowicza,
07-430 Myszyniec
tel. (29) 77 21 980

Oddział Mrągowo
ul. Olsztyńska 13A
11-700 Mrągowo
tel. (89) 741 00 98

produkcijnym

dobieramy do wielkości stada

zmniejszy problemy z chorobami metabolicznymi i poprawi wskaźniki rozrodu.

Wóz dobieramy do wielkości stada i ilości skarmianej paszy. Przykładowo te do 15 m³ z jednym pionowym ślimakiem, mogą być z powodzeniem wykorzystane przez hodowców mających do 100 krów. Dla dokładnego obliczenia potrzebny jest przelicznik doświadczalny $P = 0,33 \text{ t/m}^3$. Przykładowo: 100 krów x 50 kg paszy, którą zjada każda z nich równa się 5000 kg czyli 5 ton, dzieląc wynik przez przelicznik P otrzymujemy potrzebną nam pojemność wozu paszowego.

Czy rozdrabnianie też?

Musimy się zastanowić, czy sprzęt ma nam służyć tylko do mieszania, czy też do mieszania i rozdrabniania w celu sporządzenia odpowiedniej struktury paszy. Czy w skład TMR-u będą wchodziły komponenty

wymagające dłuższego mieszania, takie jak rzepak, kiszone wysłodki, czy ziarno z kukurydzy? Pamiętajmy, że głównym problemem w tym systemie żywienia krów jest nadmierne rozdrobnienie przygotowywanego miks, zwłaszcza z dużą ilością paszy treściwej. Taka pasza skraca czas przeżuwania, ilość produkowanej śliny, a w konsekwencji powoduje zachwianie aktywności bakterii żwacza i prowadzi do kwasicy metabolicznej.

Dlatego tak ważnym składnikiem w żywieniu krów jest frakcja włókna zawarta w cząstkach paszy objętościowej, najlepiej o długości około 4 cm. Poprawność struktury przygotowanej paszy można sprawdzić przy pomocy specjalnych sit. I tak w przypadku prawidłowo sporządzonej mieszaniny od góry na sicie powinno się znaleźć do 10 proc. cząstek, a jeżeli zostaje nam zbyt dużo ozna-

cza to, że TMR jest zbyt słabo pocięty. Na środkowym sicie powinno zostać 30-50 proc., a na dolnym może pozostać do 60 proc. Warto przy okazji sprawdzając trawienie zwierząt przepłukać ląjniaki na sitach kałowych.

Gotowa pasza o każdej porze dnia powinna być strukturalnie jednolita.

Przy doborze odpowiednich składników

Korzystny też może okazać się dodatek wysłodków z rękawa lub młota browarnianego, który lepi poszczególne składniki paszy, podnosi jej wilgotność i smakowość.

W celu określenia ilości suchej masy w paszy doradcy żywieniowi wykorzystują kuchenkę mikrofalową i wagę. 100 gramowe próbki paszy suszy się do momentu całkowitego odparowania wody (na początku po

dwóch, potem po minucie suszenia), aż waga próbki przestanie się zmieniać i w naczynku pozostanie sama sucha masa.

Po zsypaniu gotowego TMR-u do żłobów, w czym pomaga dodatkowy element wozu – przenośnik, musimy bacznie obserwować, jak zwierzęta spożywają paszę. Najlepiej, jeżeli nie przebiegają i jedzą pełnym pyskiem. W końcu nawet, jeżeli nasz TMR wydaje się idealny warto raz na kwartał wykonać jego analizę chemiczną w laboratorium.

Literatura u autora

2 BŁĘDY W ŻYWIENIU TMR-EM

Przyczyn zbyt małego pobierania suchej masy trzeba dopatrywać się przede wszystkim w:

- nieodpowiedniej strukturze paszy,
- zbyt wysokim poziomie włókna surowego i węglowodanów niestrukturalnych,
- zbyt suchym miksie pasz, który zachęca krowy do przebiegania.

Wóz paszowy dobieramy do wielkości stada i ilości skarmianej paszy. Przykładowo te do 15 m³ z jednym pionowym ślimakiem, mogą być z powodzeniem wykorzystane przez hodowców mających do 100 krów. Fot. PHU Perkoz

Cechy udanego żywienia krów kompletnymi dawkami TMR

- odpowiednia zawartość suchej masy do 60 proc., dzięki czemu składniki najlepiej przesiewają się przez sita i są lepsze do oceny, mimo tego, że krowy najbardziej preferują wilgotniejszy TMR 40-45 proc. SM,
 - koncentracja energii w jednym kilogramie suchej masy we wczesnej laktacji powinna być na poziomie 0,95-1 JPM (jednostek paszowych produkcji mleka), a w pełnej laktacji powinna wynosić 0,92-0,95,
 - koncentracja białka ogólnego powinna być na poziomie około 18 proc., w tym 65 proc. białka rozkładanego w żwacu,
 - koncentracja białka trawionego w jelicie (BTJ) we wczesnej laktacji powinna wynosić 110 g i 100 g w pełnej laktacji,
 - udział, co najmniej 16 proc. włókna w suchej masie, przy czym 19-21 proc. frakcji ADF i 28-30 proc. NDF,
 - udział około 25-35 proc. skrobi w SM dawki, ale do 60 proc. zbóż w SM dawki – zbyt duże ilości skrobi w dawce pokarmowej powodują spadek pH w kale poniżej 6,0, co łatwo sprawdzić za pomocą papierka lakmusowego,
 - udział suchej masy pochodzącej z pasz objętościowych powinien wynosić 40-50 proc., dlatego ważne, aby koncentracja energii i białka w kg suchej masy pasz objętościowych była zbliżona do tej w paszach treściwych.
- Dobry hodowca jest w stanie oszacować ile suchej masy pobierają jego krowy. Tabela przedstawia koncentrację składników pokarmowych w suchej masie dawki pokarmowej krów w zależności od wydajności mleka.

REKLAMA

ROLTOP
maszyny rolnicze i komunalne

DEUTZ FAHR

20 lat
doświadczeń i wspólnych osiągnięć w rolnictwie
1992-2012
www.roltop.pl

DEUTZ FAHR
SAME
Kverneland
PICCHON
FH
FUCHS
SIPMA
SalMASZ
Metri

65110tpn-c -G

GDZIE NAS SZUKAĆ?

REDAKCJA I REKLAMA

Anna Uranowska

tel. (89) 539 74 73

fax (89) 539 76 20

a.uranowska@rolniczeabc.pl

rolnicze abc

**Następne wydanie
12 grudnia
Zapraszamy**

Poświęcenie sztandaru WMZHBM

W sobotę 27 października w Bazylice Katedralnej św. Jakuba w Olsztynie, odbyła się uroczystość poświęcenia i przekazania sztandaru Warmińsko-Mazurskiego Związku Hodowców Bydła Mlecznego. Mszę świętą, która uświetniła 20-lecie działalności związku, celebrował arcybiskup senior archidiecezji warmińskiej Edmund Piszcz. Podkreślił szczególnie zaangażowanie hodowców i wagę ich pracy. – Będziecie posiadali sztandar, znak waszej tożsamości i jedności. Ta tożsamość i sztandar,

to co czynicie powinniście napać was dumą – podkreślił kapłan.

Na uroczystość przybyli władze Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka z wiceprezydentem Krzysztofem Banachem na czele. Wojewódzkie delegacje oraz fundatorzy sztandaru, jak i liczne grono hodowców. Po zakończeniu mszy św. nastąpił oficjalny przemarsz poświęconego sztandaru w asyście orkiestry na olsztyńską starówkę, gdzie na małej scenie dokonano wyróżnień i uhonorowano osoby wspól-

pracujące z Polską Federacją Hodowców Bydła i Producentów Mleka Złotymi Honorowymi Odznakami. Warmińsko-Mazurski Związek Hodowców Bydła Mlecznego rozpoczął swoją działalność w 1992 roku. Na swój jubileusz 20-lecia hodowcy wzbogacili się o sztandar. Związek obecnie liczy 930 członków. Roczna produkcja mleka w regionie to ponad 700 mln litrów. Znaczna część z około 1300 obór, a w nich 54 000 krów jest pod kontrolą użyteczności PFHBiPM.

Przemysław Wieczorek

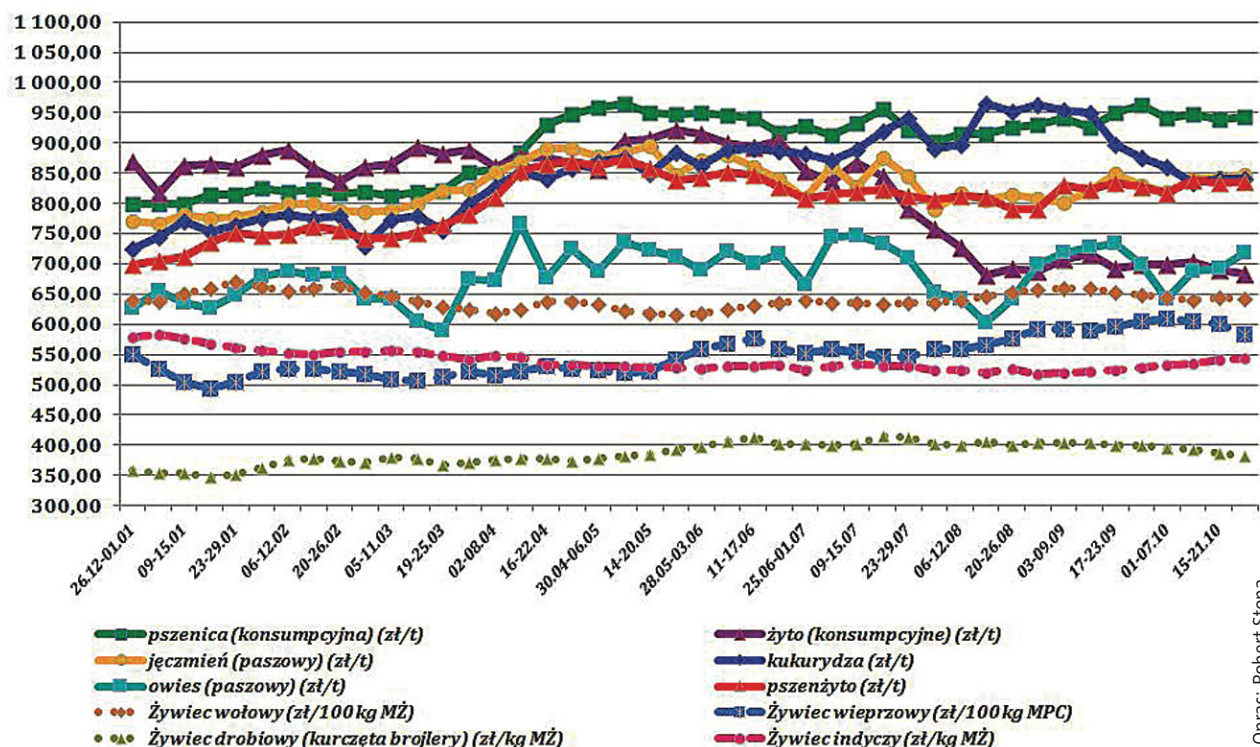

Po zakończeniu mszy św. nastąpił oficjalny przemarsz pocztu sztandarowego do rynku Starego Miasta w Olsztynie. Fot. www.fotoferma.pl

RYNKI ROLNE

Niższe ceny płodów rolnych

Ceny skupu podstawowych zbóż oraz żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego w 2012 roku

w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Zboża tańsze niż miesiąc wcześniej

Także ceny żyta konsumpcyjnego odnotowały na przestrzeni października dalszy spadek o 2,16 proc. i na koniec ubiegłego miesiąca osiągnęły poziom 683,01 zł/t. Wartość ta oznacza również, że po rocznym okresie wysokich cen żyta osiągnęły one wartość niższą niż przed rokiem. Spadek ten był bardzo znaczny i wyniósł 24,04 proc. mniej.

Wśród zbóż paszowych jedynie w skupie jęczmienia odnotowano wzrost ceny. W przypadku pozostałych zbóż ceny skupu podlegały niewielkim spadkowi wartości. Średnie ceny skupu wspomnianego jęczmienia paszowego wzrosły z poziomu 830,52 do 847,18 zł/t (wzrost o 1,97 proc.). Cena ta jest również wyższa o 14,65 proc. od notowanej w analogicznym okresie roku ubiegłego.

W przypadku kukurydzy miesięczny spadek cen w skupie wyniósł 4,15 proc. Oznacza to spadek cen z poziomu 875,11 do 840,20 zł/t. W porównaniu do notowań z przełomu października i listopada 2011 roku była to wciąż cena wyższa o 28,22 proc.

W obrocie nasion rzepaku w okresie minionego miesiąca odnotowano niewielki spadek cen i na koniec października cena rzepaku osiągnęła wartość 1987,00 zł/t, co oznacza, spadek rzędu 2,11 proc. Porównanie z ceną sprzed roku jest to w dalszym ciągu wzrost wynoszący 1,46 proc.

Za wieprzowinę ciągle więcej niż rok temu

Zmniejszającą się w dalszym ciągu podaż, która jest niższa niż w tym samym okresie ubiegłego roku, wpływa na utrzymanie się realnie wysokich cen żywca wieprzowego. W okresie miesiąca, ceny za mięso wieprzowe spadły z 5,84 do 5,44 zł/kg masy poubojowej.

wej cieplej, czyli o 3,51 proc. W porównaniu do ceny sprzed roku wynoszącej 5,08 zł/kg masy poubojowej cieplej, cena z końca października bieżącego roku była wciąż wyższa o 12,95 proc.

Spadek cen żywca czerwonego i drobiowego

Spadki cenowe odnotowano także w skupie żywca wołowego. W ciągu października cena wołowiny w skupie osiągnęła poziom 6,41 zł/kg wagi żywej, co w porównaniu z końcem września, gdy wynosiła 6,48 zł/kg wagi żywej, oznacza spadek o około 1,08 proc. W w skali roku cena za żywiec wołowy wzrosła jednak o 6,98 proc.

W październiku cena wołowiny spadła i osiągnęła poziom 6,41 zł/kg

Miniony miesiąc nie przyniósł istotnych zmian w cenach skupu żywca drobiowego. W obrocie brojerami kurzymi ceny skupu uległy dalszej, niewielkiej obniżce. W omawianym okresie ceny żywca brojerskiego spadły o 4,68 proc. z poziomu 3,99 do 3,82 zł/kg wagi żywej. W porównaniu do ceny 3,81 zł/kg wagi żywej z analogicznego okresu roku poprzedniego, notowana cena była wyższa zaledwie o 0,16 proc.

Natomiast żywiec indyjski dalej stopniowo drożał. Na koniec października cena lekko wzrosła z 5,28 do 5,44

Robert Stopa, WMODR
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Na koniec zbiorów zbóż ocenia się, że w Polsce ilość surowca jest większa niż przedstawiano we wcześniejszych prognozach. Jego jakość jednakże, w znacznej części odbiega od standardów zbóż konsumpcyjnych, a nawet paszowych. W efekcie niedoborów na rynku zbóż wyższej jakości, spadek ceny w skupie jest zaledwie niewielki.

Według notowań Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ceny pszenicy konsumpcyjnej w skupie na koniec października oscylowały na poziomie 94,32 zł za tonę. Oznacza to niewielki spadek wynoszący 1,98 proc. w porównaniu do cen z końca września. Cena ta jest jednak wciąż wyższa o 15,67 proc. od ceny notowanej

BEZPŁATNE SZKOLENIA

dla osób ubezpieczonych w KRUS mieszkających na terenie woj. warmińsko - mazurskiego

- Technolog robót budowlanych i Technolog robót wykończeniowych
- Opiekun osób starszych z modułem masażu i Opiekun osób niepełnosprawnych
- Spawacz MIG/MAG i Spawacz TIG
- Robotnik ogólnobudowlany z obsługą wózków jezdniowych i Szpachlarz - Malarz
- Kucharz regionalny i Obsługa ruchu turystycznego z elementami hotelarstwa
- Drwal-operator pilarki i Stolarz meblowy
- Prowadzenie ekologicznej agroturystyki i Organizacja przyjęć i usług gastronomicznych

Wybierz szkolenia dla siebie i skontaktuj się z najbliższym Ośrodkiem ZDZ:

Elk 87 620 26 10; Giżycko 87 428 22 16; Gołdap 87 615 11 57;
Olecko 87 520 26 35; Pisz 87 423 27 45;
Węgorzewo 87 427 20 23

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

www.zdz.bialystok.pl

ŚREDNIE CENY TARGOWISKOWE (w zł) na dzień 29.10.2012 r. Źródło: WMODR

Targowisko/towar	Pszenica (dt)	Jęczmień (dt)	Pszenżyto (dt)	Ziemiaki (dt)	Jaja (szt.)	Prosięta (para)
Biskupiec	-	-	-	50 - 70	0,45 - 0,75	-
Elbląg	-	-	-	70 - 80	0,40 - 0,80	-
Elk	90 - 100	80 - 90	80 - 90	50 - 70	0,70 - 0,90	-
Giżycko	-	-	-	80 - 100	0,60 - 0,80	-
Olecko	90 - 100	85	80	50	0,50 - 0,70	-
Orneta	87	-	-	50	0,60	-
Pisz	-	-	90	50	0,60 - 0,80	-
Szczytno	-	-	-	60	0,65	-
GUS	95,91	86,49	84,93	57,30	-	359,74

W przypadku kukurydzy miesięczny spadek cen w skupie wyniósł 4,15 proc.
Fot. Anna Uranowska

zł/kg wagi żywej, co oznaczało wzrost wynoszący 2,87 proc. Jednakże w porównaniu do cen poprzedniego roku, omawiana cena była o 7,26 proc. niższa.

Passa w obrocie produktami mleczarskimi

W zakładach objętych Zintegrowanym Systemem Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW w październiku wzrosły ceny obowiązujące w zbycie masła i mleka w proszku. Masło w blokach na koniec minionego miesiąca w sprzedaży kosztowało 12,94 zł/kg, co w porównaniu do ceny 12,78 zł/kg z końca września oznaczało wzrost o 1,19 proc. Ceny masła konfekcjonowanego w tym samym okresie wzrosły z 13,94 do 14,32 zł/kg, co oznacza wzrost o 2,69 proc. W odniesieniu jednak do analogicznego okresu sprzed

roku wartości cenowe były wciąż zdecydowanie niższe — masła w blokach o 24,52 proc., a masła konfekcjonowanego o 14,41 proc.

Również ceny oferowane za odtłuszczone mleko w proszku podlegały w październiku systematycznej zmianie. Za kg pełnego mleka w proszku na koniec października oferowano 10,76 zł, a więc o 2,46 proc. więcej niż miesiąc wcześniej. Była to jednak cena o 11,61 proc. niższa od uzyskiwanej za ten produkt w analogicznym okresie sprzed roku. Jedynie za pełne mleko w proszku płacono na koniec października mniej niż miesiąc wcześniej. Uzyskana cena 11,66 zł/kg w porównaniu do ceny z końca września wynoszącej 10,50 zł/kg, była o 1,06 proc. niższa. W porównaniu do końca października ubiegłego roku, była to także cena niższa o 4,29 proc.

OGŁOSZENIA DROBNE — REKLAMA

sprzedam

NIEMIECKIE, doskonałe wapno granulowane

ne GRANUKAL. Nawozy NPK-BAZI OLSZTYNEK, (89)519-14-15, 605-780.

inne

SZYBKA pożyczka nawet do 5000zł. Zadzwoń, 600-400-315.

dam pracę

TRAKTORZYSTĘ, pracowników na obórę, 85-650-13-61.

KOLEKTORY SŁONECZNE
798 802 735
hbr.olsztyn.pl
PORZĄDNI

60120tpn-a -S

SKUP BYDŁA RZEŻNEGO I WYBRAKOWANEGO
2,5 zł/kg + VAT
KNURY, MACIORY
Odbiór z gospodarstwa z wagą. Płatność gotówką lub przelewem.
Przyjeżdżamy w dniu zgłoszenia.
662-105-371

1996120tpa-a-G

MIRTRANS PPHU Mirtrans Płoskinia, tel. 55 243-13-10, 600-254-100, 600-254-200

DUŻA MOC W DOBREJ CENIE!

CASE IH STEYR HORSCH LEMKEN YAMAHA LIU MASCHRO GSPARDO WEIDEMANN PIONON agnifac

63110tpn-g-M

Agro
Sp. z o.o. w Ujściu

MAGAZYN BYDGOSZCZ
ul. Fordońska 405 A • tel. 52 343 92 23

Farmet
ČESKÁ SKALICE

PNEUSEJ
System **ACCORD**

20 lat doświadczeń

CENY FABRYCZNE • 3 LATA GWARANCJI
SERWIS I DOSTAWA CZĘŚCI 24 h

K400 NS

DISKOMAT

K600

TURBULENT 3 do 5 m

TRIOLINT TX 300 N

www.agro.bydgoszcz.pl

Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego
KALCHEM

Sprzedaż Maszyn Rolniczych
Serwis - Części Zamienne
PHZ KALCHEM Sp. z o.o.
Wielki Gęboczek 150, 87-313 Brzozie, woj. kujawsko-pomorskie
e-mail: biuro@kalchem.com.pl, tel.: 56 49 358 40

210120tpn-A -S

1179120tpn-a-M

Folia po sianokiszonkach w gospodarstwach rolnych

Drugie życie folii

Eugeniusz Mystkowski, PODR
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Zagospodarowanie odpadów z tworzyw sztucznych jest problemem trudnym i złożonym. Wszyscy wiemy, że odpady te nie powinny być spalane lub też wyrzucane w miejscach do tego nieprzeznaczonych. Niestety często spotykamy je na dzikich wysypiskach w lasach, czy w przydrożnych rowach. Jest to zjawisko negatywne i brzemienne w skutkach dla środowiska naturalnego.

Aby ponownie wykorzystać odpady z tworzyw sztucznych należy zbierać je i segregować bezpośrednio u źródeł ich powstawania i następnie przekazywać do firm prowadzących odbiór z gospodarstw i recykling odpadów. O tym, że są punkty prowadzące skup takich odpadów, jak makulatura, butelki PET, odpady z chemii gospodarczej, specjalnie nie należy już chyba informować. Nawet dzieci w wieku szkolnym posiadają w tym temacie już wystarczającą

orientację. Potrzebne są tu tylko dobre chęci i motywacja do zbiórki i sprzedaży, tak, aby tego typu odpady nie trafiały na śmieci.

Zużyta folia po sianokiszonkach

Odrębnego potraktowania natomiast, wymaga sprawa zbiórki i zagospodarowania folii po sianokiszonkach. Zużyta folia pozostaje w gospodarstwach i wielu rolnikom nie bardzo wie, co z tym odpadem należy zrobić.

Folia po opróżnieniu z sianokiszonki powinna być oczyszczona z pozostałości i do czasu zebrania większej ilości złożeń w gospodar-

REKLAMA

FOLIE Z BALOTÓW PRYZM I SZNUREK
WORKI PO NAWOZACH
odbieramy własnym transportem,
wystawiamy dokumenty,
602-181-841

63120TPN-A -C

Oferta dla sklepów i rolników!!!

- Punkt przyjmowania opakowań po nawozach, sianokiszonce
- Skup makulatury, złomu
- Świadczyć usługi transportowe

Tel. 604-388-756Zdając surowce, żądaj karty przekazania odpadu!
Rożental 28

153812luz-a-w

stwie, w zadaszonym pomieszczeniu. Później wystarczy tele-

Pamiętajmy o recyklingu

W średnim gospodarstwie pozostaje folia po belach z sianokiszonki z ok. 420 bel, co stanowi ok. 5 ton odpadu w skali roku. Natomiast w gospodarstwach odpowiednio większych pozostaje ok. 12 ton odpadu. Biorąc pod uwagę tereny, gdzie znajdują się wiodący producenci mleka i gdzie sianokiszonki w gospodarstwach mleczarskich są przygotowywane w belach – regiony te są wręcz „producentami” pokaźnej masy surowca, który powinien być racjonalnie, ekonomicznie i z poszanowaniem dla środowiska naturalnego wykorzystany. Statystyczny Polak wytwarza także ok. 350 kg śmieci rocznie, z czego 70 kg to papier i tektury. Niestety z tej ilości tylko ok. 37 proc. trafia do recyklingu. To niewiele, dla porównania np. w Niemczech i Finlandii odzysk makulatury wynosi 73 proc., a średnia dla Unii Europejskiej wynosi 58 proc. Nie bójmy się gorsi. W Polsce, co roku powstaje ok. 130 mln ton odpadów, ale tylko niewielki procent jest poddawany recyklingowi. Czas już to zmienić!

foniczne powiadomienie firmy zajmującej się odbiorem odpadów.

W niektórych gminach lokalne władze są bezpośrednio zaangażowane w koordynację zbiórki z gospodarstw. Ustala konkretny termin zbiórki i mobilizują rolników do przygotowania odpadów do odbioru przez firmę recyklingową.

Pieniądz leży w śmieciach

Odpady z tworzyw sztucznych są surowcem petrochemicznym wykorzystywanym w kierunku odzyskania produktów naftowych oraz do produkcji granulatu, który jest wykorzystywany dalej do produkcji różnych przedmiotów ogólnego użytku. Ławki parkowe, ogrodowe

i przystankowe, ogrodzenia, kwietniki, kompostowniki, śmietniki, stanowiska dla zwierząt gospodarskich, wyposażenie parkingów, narzędzia ogrodnicze, skrzynki sadownicze, wreszcie folia rolnicza i wiele innych przedmiotów wykonane są z surowców wtórnych. Należy oczekiwać, że w niedługim czasie firmy skupujące pojadą do tego zagadnienia w sposób komercyjny i bardziej marketingowy. Będzie to dobry interes dla podmiotów skupujących i rolników. Najważniejsze jest jednak to, że tego typu odpady zagospodarowywane będą zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Będą racjonalnie wykorzystywane i nie będą zanieczyszczać środowiska.

Droży Czytelniczy, rubrykę naszą dedykujemy wszystkim poszukującym swojej drugiej połowy

wśród osób mieszkających lub chcących zamieszkać na terenach wiejskich. Jak zamieścić swój anons lub wysłać list? Wystarczy wypełnić i wysłać zamieszczony poniżej kupon, w którym należy

napisać hasło ogłaszającego się (np. KAWALER Z MAZUR) i numer rubryki. W tym wydaniu jest to numer 16/2012. Należy też pamiętać, by do listu załączyć znaczek pocztowy za 1,55 zł. Ogłoszenia są bez-

płatne, ale muszą być napisane na kuponie zamieszczonym poniżej. Listy związane z naszą rubryką, należy wysłać na adres redakcji: „Rolnicze ABC”, ul. Tracka 5, 10-364 Olsztyn, z dopiskiem: We

dwoje. W razie pytań zapraszamy do kontaktu telefonicznego pod numerem 89 539 76 48. Następne wydanie kącika matrymonialnego w „Rolniczym ABC” 12 grudnia. **Jadwiga Gliniewicz**

WE DWOJE

♂ Panowie

PANOWIE PONIŻEJ 30 LAT RADEK Z KAMIŃSKA

Młody, szczery, pozna panią wolną, szczerą, do lat 45. Cel – stały związek lub przyjaźń. Odpowiem na każdy list.

TOMEK Z GDYNI

30-letni kawaler, sympatyczny, z poczuciem humoru, zielonooki, poszukuje drugiej połowy na dalsze lata we dwoje. Czekam na poważne odpowiedzi.

PANOWIE 31-45 LAT ROMANTYK

(37/179) Szpakowaty pozna panią do lat 45, poważnie myślącą o życiu i zdecydowaną na poważny związek. PANOWIE W WIEKU 46-60 LAT
BRUNET

Atrakcyjny, niezależny, samotny, pozna niezależną panią do lat 58.

WAGA

Niezależny, zielonooki, rencista, własny dom pod lasem, poszukuje drugiej połowy, młodszej, która zamieszka u mnie.

Z ORNETY

Wolny, o łagodnym charakterze, posiadam własne M, samochód, poznam panią, w wieku 40-50 lat, mieszkającą na wsi.

SAMOTNY LEW

(57/180/90) Rozwiedziony, z Olsztyna, bezdzietny, z własnym mieszkaniem, zmotoryzowany, niezależny finansowo, zaradny, niepijący, o miłej aparycji, poznam panią, która może zamieszkać u mnie.

ZADBANY WDOWIEC

(182/84) Pracujący, zaradny, zmotoryzowany, bez nałogów, zobowiązań, własne M, poznam panią bez zobowiązań, nadwagi, do lat 48. Cel – stały związek. Numer telefonu przyspieszy kontakt.

WOLNY RENCISTA

(58/164) Niezależny, własny dom, poszukuję pani, trochę młodszej od siebie, może być lekko niepełnoprawna, która chętnie zamieszka u mnie.

RYBA

(60/172) Wolny, bez nałogów i zobowiązań, wierzący, uczciwy, opiekuńczy, niezależny finansowo i mieszka-

niowo, na rencie, poznam miłą panią bez nałogów i zobowiązań, o dobrym sercu, czułą. Pani może zamieszkać u mnie. Cel – stały związek.

SAMOTNY RAK

(60/178/84) Niezależny, bez zobowiązań, uczciwy, pozna panią do 60 lat, której dokuca samotność.

PANOWIE POWYŻEJ 60 LAT Z OKOLIC JEZIORAN

Po 60-tce, rozwiedziony, niezależny finansowo, mieszka na wsi, pozna samotną miłą panią o dobrym sercu, w wieku do 60 lat.

WYSOKI

Po 60-tce, zmotoryzowany, pozna samotną panią w wieku około 55 lat, zadbana, zdrową, uczciwą, niematerialistkę, najchętniej posiadającą dom na wsi.

ROZWIEDZIONY EMERYT

(63/167/68) Bez nałogów, lubię przyrodę, spacerować, pracę na działce, poznam panią w odpowiednim wieku.

Z OKOLIC MRĄGOWA

(70/175/75) Poznam panią z okolic Mrągowa, chętnie z mieszkaniem.

♀ Panie

WE DWOJE NR 16/2012

PANIE 31-45 LAT PO TRZYDZIESTCE

33-letnia, lekko puszysta panna, z dwójką dzieci 14 i 11 lat, bez nałogów, pogodna, szczerą, kulturalną, pozna pana bez nałogów, o dobrym sercu, uczciwego katolika. Cel – stały związek.

PANIE 46-60 LAT STRZELEC

Pogodna, niezależna, wysoka, po 50-tce, poznam pana uczciwego, niezależnego.

SYMPATYCZNA WDOWA

Po pięćdziesiątce, szczupła, średniego wzrostu, wykształcona, niezależna finansowo, kulturalna, rozsądna, bez nałogów, pozna odpowiedzialnego pana, niezależnego finansowo i mieszkaniowo, zdolnego do uczuć. Cel – stały związek, wzajemne wsparcie, kulturalne spędzanie wolnego czasu.

DOMATORKA

(55/164/78) O młodym wyglądzie i miłej aparycji, zadbana, prawnie wolna, niezależna mieszkaniowo i finansowo, pozna samotnego, wolnego pana, bez nałogów alkoholowych, któremu dokuca samotność.

ODPOWIEDZIALNA

(55/157) Niezależna finansowo i mieszkaniowo, wdowa bez nałogów, wykształcenie wyższe, pozna pana uczciwego, pragnącego związku oparte-

go na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Najchętniej wdowca z Elku.

SZCZUPŁA BRUNETKA

Skromna domatorka, bez zobowiązań, katoliczka, pracująca, z wyższym wykształceniem, pozna samotnego, miłego pana z okolic Elku, w wieku 50-60 lat.

BLONDYNKA

(56/164) Uczciwa wdowa, niezależna finansowo i mieszkaniowo, pracująca, cenię wierność, miłość, szacunek, nie szukam przygód, pragnę poznać pana kulturalnego, któremu dokuca samotność, bez nałogów i zobowiązań, do lat 62 i wzroście powyżej 170 cm, poważnie myślącego o życiu we dwoje.

PANIE POWYŻEJ 60 LAT SKROMNA WDOWA

Poznam pana samotnego, bez nałogów, opiekuńczego, zrównoważonego wdowca ze wsi.

OPTYMISTKA

Kochająca przyrodę, pogodna i zaradna, pozna pana z poczuciem humoru, do wspólnych spacerów w miłym towarzystwie.

KOZIOROŻEC

Jestem wdową po 70-tce, ale czuję się i wyglądam na młodszą. Pochodzę ze wsi, jestem pracowita. Potrafię zadbać o drugą osobę, nie toleruję pijactwa, jestem katoliczką. Cel – stały związek.

imię i nazwisko rok urodzenia

adres nr PESEL

treść zgłoszenia (maksimum 30 słów)

- Powyższe dane do wiadomości redakcji

Wstaw swój podpis

Wzrost

Nr 16/2012

hasło